

APROBAT

în ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 20.11.2012

Președintele Camerei
Deputaților

1172 din 19.11.2012

Nr.

Reuniunea interparlamentară la nivel de comisii

privind reforma legislației în domeniul protecției datelor

Bruxelles, 9 – 10 octombrie 2012

Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne (LIBE) a Parlamentului European a organizat la Bruxelles, în perioada 9 - 10 octombrie 2012, o reuniune interparlamentară la nivel de comisii pe tema reformei legislației europene în domeniul protecției datelor.

Temele dezbaterii au fost promovarea și protejarea dreptului fundamental la protecția datelor cu caracter personal și adaptarea prevederilor legale din domeniu pentru a asigura o protecție eficientă în condițiile evoluției tehnologiei. Acest pachet legislativ este apreciat drept una din principalele probleme dezbătute în actuala legislatură a Parlamentului European.

Camera Deputaților a fost reprezentată, la această acțiune, de domnii deputați Bogdan Niculescu-Duvăz, președintele Comisiei pentru afaceri europene și Valerian Vreme, membru al Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor.

SESIUNEA I – REFORMA CADRULUI UE DE PROTECȚIA DATELOR – CULTIVAREA ÎNCREDERII ÎNTR-O LUME GLOBALĂ ȘI GLOBALIZATĂ

Domnul Ionas Nicolau, președintele Comisiei pentru afaceri juridice a Camerei Reprezentanților a Republicii Cipro, a făcut o scurtă trecere în revistă a evoluțiilor în domeniile utilizării, stocării și prelucrării datelor cu caracter personal din momentul adoptării cadrului legislativ în vigoare și până în prezent, subliniind faptul că noile condiții necesită revizuirea reglementărilor, în vederea adaptării la progresul tehnologic, armonizării sistemelor utilizate în cele 27 de state membre și reconstruirii încrederii cetățenilor că datele care le sunt solicitate sunt utilizate corect. Noul cadru legislativ, format dintr-o propunere de regulament și o propunere de directivă, trebuie să asigure, simultan, protecția individului și libera circulație a informației. Câteva din inovațiile introduse în legislație sunt: dreptul de a fi uitat, accesul subiectului la anumite categorii de date, portabilitatea, plângerea adresată autorităților naționale atunci când încălcarea provine din alt stat membru. Este necesară reflecția suplimentară asupra unor aspecte precum protejarea intereselor copiilor, consimțământul părinților, obligații ale societăților comerciale, măsuri tehnologice pentru protecție, ghișeu unic etc. De asemenea, în ceea ce privește noua directivă, produce îngrijorare cadrul pentru transmiterea datelor către statele terțe și se ridică întrebarea dacă tratatele bilaterale oferă suficientă protecție asupra datelor ce sunt transmise.

Ministrul cipriot al justiției, domnul Loucas Louca, a prezentat propunerea Comisiei, în calitate de reprezentant al președinției cipriote a Consiliului UE, și a precizat că adoptarea simultană a celor două acte normative, sub formă de pachet legislativ, reprezintă o prioritate pentru președinția cipriotă.

Directorul General al DG Justiție al Comisiei Europene, doamna Francoise le Bail a precizat că obiectivul general al Comisiei Europene la elaborarea acestui pachet legislativ a fost consolidarea încrederii într-o lume globală și globalizată. La nivelul *indivizilor*, obiectivul CE este *recâștigarea controlului acestora asupra propriilor date* prin acordarea posibilității urmăririi traseului informațiilor personale când acestea sunt transmise prin internet. De asemenea, se urmărește *simplificarea cadrului legislativ*, în acest moment, deși este în vigoare o Directivă în domeniu, fiecare stat membru având propriul său regim pentru protejarea datelor cu caracter personal. Regulamentul este imediat aplicabil, ceea ce va conduce la un sistem armonizat, cu reducerea substanțială și a cheltuielilor pentru mediul de afaceri. La nivelul *măsurilor administrative*, se va aplica un tratament diferențiat pentru întreprinderile mici și mijlocii, care reprezintă 90% din firmele europene; ținând seama de dimensiunile și capacitățile lor restânse, ele trebuie ajutate să evite birocrăția, și, în acest sens, li s-a creat un regim special pentru protecția datelor. În ceea ce privește *actele delegate ale Comisiei Europene*, a căror utilizare a fost criticată, doamna Le Bail a precizat că beneficiile lor sunt: explică detalii de implementare care nu apar în cadrul legislativ; au un rol în reglementarea transferului transfrontalier al datelor; prin intermediul lor se pot reduce limitările legislative în aplicare.

SESIUNEA II – ARMONIZAREA ȘI ÎNTĂRIREA DREPTURILOR ȘI PRINCIPIILOR DE PROTECȚIE A DATELOR ÎNTR-O LUME INTERCONECTATĂ

Doamna Marieta Karamanli, vicepreședintă a Comisiei pentru afaceri europene a Adunării Naționale franceze, referind-se punctual la prevederile reglementării, a subliniat importanța garantării dreptului de a fi uitat și a precizat că sunt necesare informații suplimentare asupra intenției legiuitorului când se referă la formatul structurat în contextul portabilității datelor și asupra regimului dreptului la proprietate intelectuală. Este necesară crearea condițiilor pentru ca cetățenii să înțeleagă, ce înseamnă colectarea și utilizarea datelor lor prin: educarea adecvată, utilizarea unui limbaj accesibil de către cel care operează datele, oferirea de informații asupra divulgării acestora, impunerea unui demers activ în oferirea consimțământului. În ceea ce privește forța juridică a actelor de reglementare, a precizat că alegerea unui Regulament și a unei Directive nu permite coerența sistemului de reformă, noua legislație fiind dificil de aplicat.

Domnul Gerrit Hornung, de la Universitatea din Passau, a făcut următoarele precizări: referindu-se la *profiling*, a remarcat faptul că restricționarea prevăzută în legislație este abia ulterioară colectării datelor, dar a recomandat ca aceasta să fie

anterioară colectării; ar trebui să fie specificată relația dintre operatorul de date și individ; nu este specificată în proiectul de legislație obligativitatea utilizării tehnologiei pentru asigurarea protecției vieții private; în Regulament, limbajul referitor la anonimizare este vag; nu sunt clare mecanismele de punere în aplicare a legislației; autoritățile naționale sunt independente la nivel național, dar la nivel european trebuie să răspundă în fața Comisiei Europene; nu este clar cum se va realiza dreptul la portabilitate; dreptul de a fi uitat presupune datoria operatorului să informeze toți ceilalți operatori că subiectul dorește să fie șters din baza de date, însă datoria de a informa nu este similară cu un drept la uitare; nu se pot realiza simultan dreptul de a fi uitat și drepturile la libertatea de exprimare și la libertatea presei; referirea la procesarea datelor în interes public este foarte vagă; referirea la interesul legitim (art. 6, paragraful f) dă posibilitatea operatorului să eludeze celelalte prevederi ale acestui articol.

Domnul Jean Gonie, directorul Secției pentru protecția datelor cu caracter personal, Microsoft Europe a îndemnat la reflecție asupra efectelor utilizării noilor tehnologii, în special cele de tip *cloud computing*, subliniind faptul că noua legislație este necesar să fie adaptată și adaptabilă la aceste evoluții. Noua legislație ar trebui să aibă drept scop crearea încrederii atât la nivelul cetățenilor, cât și la cel al întreprinderilor. Pentru aceasta este nevoie de mai multă claritate în precizarea regulilor și a scopurilor ce trebuie urmărite în protejarea datelor, definirea armonizării între sistemele statelor membre, înființarea unei autorități unice care să aibă rolul de interlocutor al întreprinderilor din domeniu, definirea dimensiunilor și limitelor conceptului de operator de date. În ceea ce privește sancțiunile (art. 79), a subliniat faptul că în legislația propusă apare sancționarea atât a faptelor realizate cu intenție, cât și a celor din neglijență, fără a se face diferența între cele două categorii. Domnul Gonie a îndemnat la educarea cetățenilor europeni, în sensul conștientizării valorii datelor cu caracter personal și al vieții private. De asemenea, în răspuns la tehnologia de tip *cloud computing*, a recomandat construirea unui *trust center* pentru a se afla destinația și parcursul transferului datelor, precum și cine are acces la ele.

Doamna Nuria Rodriguez, jurist superior, Organizația Europeană a Consumatorilor a precizat următoarele: *dreptul de a fi uitat* a fost înțeles greșit, de fapt, nu există, deși ar fi salutar; *proprietatea asupra datelor* - rapoartele care arată că atunci când utilizatorii salvează date pe mail, rețele sociale, în tehnologii de tipul *cloud computing*, furnizorii pretind că ei sunt deținătorii acestor date; *dreptul la portabilitate* - este greu de transferat informația între operatori; *profiling* - companiile de publicitate exploatează aceste date, consumatorii ar trebui să fie educați cu privire la posibilele consecințe ale acestor practici; *încălcarea protecției datelor* - consumatorii pot suferi pagube mari de pe urma dezvăluirii unor categorii de date (ex. datele bancare); pachetul legislativ nu prevede *măsuri compensatorii* și, în acest sens, consumatorii ar trebui să se poată asocia și introduce un drept de acțiune colectivă

Doamna Viviane Reading, vicepreședintă a Comisiei Europene, a subliniat că datele personale reprezintă o monedă valoroasă în noua economie digitală, și, ca orice monedă, pentru a fi eficientă, are nevoie să prezinte încredere și să circule liber. Însă, în momentul actual, 70% din populație consideră că datele colectate sunt utilizate în alte scopuri decât cele pentru care au fost solicitate, și, în aceste condiții, piața nu poate fi funcțională. *Această funcționalitate trebuie asigurată cât mai curând, mai ales în condițiile dezvoltării tehnologiei de tip cloud computing.* În ceea ce privește distincția între sfera publică și cea privată, doamna comisar consideră că și instituțiile publice trebuie să respecte aceleași standarde de protecție ca și companiile private, respectiv principiile privacy by design, anonimizare, minimalizare etc. Competențele pe care le primește Comisia Europeană prin *actele delegate* sunt necesare pentru a se putea face adaptarea la progresul tehnologiei, Regulamentul urmând să fie neutru din punct de vedere tehnologic. *Autoritățile naționale pentru protecția datelor* vor rămâne în continuare independente și se așteaptă o consolidare reciprocă prin colaborarea în contextul noului cadru legislativ; Comisia Europeană ar urma să intervină doar în cazuri excepționale, ca o ultimă soluție. Regulamentul și Directiva ar trebuie *adoptate ca un pachet*, ele fiind complementare, cu rolul de a garanta, în același timp, libertatea și securitatea. În ceea ce privește *cooperarea polițenească*, în condițiile în care un număr tot mai mare de suspecti fac obiectul unui mandat european de arestare, barierele teritoriale pentru colectarea datelor cu caracter personal devin artificiale. Transferul către statele terțe, de asemenea, va trebui realizat în cadrul stabilit de Directivă, statele naționale având obligația de a amenda tratatele bilaterale care contravin prevederilor acesteia.

SESIUNEA III – PROTECȚIA DATELOR ȘI DIFICULTĂȚILE LEGATE DE APLICAREA LEGII

Lordul Hannay, președintele Subcomisiei pentru afaceri interne din cadrul Comisiei pentru afaceri UE a Camerei Lorzilor, a apreciat pachetul legislativ drept pragmatic și valoros, directiva permițând flexibilitatea necesară ca statele membre să o poată adapta condițiilor lor specifice. Reglementările prevăzute de Regulament sunt, însă, mai stricte, diferențele dintre cele două acte legislative putând duce la crearea unor “zone gri” în legislație.

Reprezentanții Eurojust și Europol au salutat noul cadru legislativ, au precizat faptul că reglementările lor interne sunt mai stricte decât legislația în vigoare, sunt funcționale, activitatea lor fiind apreciată de Curtea Europeană de Justiție.

Doamna Els de Brusser, Institutul Max Planck pentru Drept Penal Internațional, Freiberg, a subliniat faptul că este dificil de reconciliat creșterea volumului de date personale colectate de către firme private în scopul aplicării legii cu principiul limitării scopului întrucât aceasta reprezintă, în opinia domniei sale, o procesare în scopuri incompatibile. Singura modalitate de a se deroga de la principiul scopului limitat este asigurarea cerințelor de necesitate și legalitate. Pe de altă parte, datele personale în

chestiune sunt necesare pentru cercetarea penală în desfășurare. Concilierea celor două aspecte ar presupune minimizarea datelor care sunt colectate (doar acele date necesare pentru investigare sunt colectate și nu și altele), precum și o legătură evidentă între datele colectate și investigația penală.

Doamna Anna Fielder, Privacy International, a precizat că, în opinia organizației din care face parte, adoptarea a două acte juridice (Directivă și Regulament) va conduce la o și mai mare fragmentare a reglementării europene în domeniu, contrar scopului pachetului legislativ, că ar trebui avute în vedere și drepturile martorilor și victimelor, prezenta propunere de Directivă vizând doar drepturile suspectilor și infractorilor, iar prevederile Regulamentului și Directivei ar trebui armonizate, în prezenta propunere de Directivă principiile de procesare a datelor nu sunt la fel de puternice ca cele din Regulament, subiecții datelor au drepturi mai puține, operatorii de date au obligații mai puține și mai vag precizate, reglementarea transferurilor este neclar specificată, iar autoritățile de supraveghere au competențe reduse.

SESIUNEA IV – AUTORITĂȚILE DE CONTROL ȘI RESPONSABILII CU PRELUCRAREA DATELOR DIN SECTORUL PRIVAT ȘI CEL AL OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ

Domnul Stephan Mayer, Comisia pentru afaceri interne a Bundestag-ului german, a subliniat faptul că trebuie păstrat un echilibru între interesele angajatorilor și ale angajaților, pachetul legislativ protejând interesele consumatorilor. Întreprinderile se vor confrunta cu costuri suplimentare, fără ca prezentele prevederi să aducă și reduceri importante ale costurilor din condițiile legislației anuale. În ceea ce privește piața forței de muncă, noua legislație ar interfereza cu legislația națională, în cazul Germaniei, și ar fi în conflict cu prevederile contractelor colective de muncă.

Doamna Erika Mann, Directorul executiv al Facebook, a precizat că noua legislație permite inovarea și aduce mai multă transparență în procesarea datelor și control asupra acestora. Doamna Mann a subliniat contribuția semnificativă a domeniului IT pentru crearea de locuri de muncă și pentru generarea de creștere economică. Un punct important pentru companiile de profil, a mai precizat doamna Mann, îl reprezintă reglementările privind privacy by default vs. privacy by design, în cadrul rețelelor sociale scopul utilizatorilor fiind tocmai punerea la comun a informațiilor cu caracter personal, fiind important ca aceștia să aibă posibilitatea de a opta asupra gradului de expunere și a cantității informației pe care o fac publică. De asemenea, doamna Mann a subliniat rolul pozitiv al introducerii ghișeului unic pentru stimularea dezvoltării industriei IT, în special pentru firmele care tocmai intră pe piață, prin această instituție fiind scutite de povara administrativă generată de aplicarea simultan a reglementărilor din mai multe state membre.

Domnul Alexander Dix, Comisar pentru protecția datelor și libertatea informației pentru Berlin a punctat următoarele aspecte:

- a trebui precizat clar în Regulament că acesta are ca scop armonizarea între sistemele statelor membre, fără ca aceasta, însă, să conducă la o reducere a standardelor de protecție actuale;
- art. 82 este prea restrâns, prea vag pentru că statele membre pot legifera doar în limitele stabilite de Regulament; noua reglementare ar trebui să conducă la creșterea nivelului de protecție, nu să ducă la o armonizare la nivelul minim
- este salutar faptul că și companiile din statele terțe care operează pe piața europeană va trebui să respecte aceste standarde;
- pentru utilizarea datelor personale pentru marketing-ul direct ar trebui solicitat consimțământul informat;
- dreptul la pseudonimizarea datelor ar trebui introdus explicit în Regulament ca un instrument al *privacy by design*;
- ar trebui precizată relația dintre directiva e-privacy și prezentul proiect de Regulament;
- ar trebui precizată relația dintre legislația națională privind libertatea de expresie și prezentul pachet legislativ;
- poziția dominantă a Comisiei Europene contravine jurisprudenței Curții Europene de Justiție.

Domnul Armin Duttnie, Comitetul Economic și Social, s-a arătat preocupat de posibila reducere a standardelor de protecție prin precedența Regulamentului față de legislația națională, sugestia dânsului fiind admiterea unor standarde de protecție suplimentare.

SESIUNEA V – PUNEREA ÎN APLICARE A LEGISLAȚIEI PRIVIND PROTECȚIA DATELOR. ASIGURAREA CONSECVENȚEI ȘI EFICIENȚEI

Principalele puncte susținute de **domnul Peter Hustinx, Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor**, au fost:

- Sprijin pentru reglementările privind independența, puterile și resursele autorităților pentru protecția datelor, dar cu acordarea parlamentelor naționale a unui rol important în numirea membrilor, și ar trebui avute în vedere criterii mai obiective în asigurarea resurselor necesare;
- Rolul “autorității care conduce” este binevenit, dar definiția “sediului principal” ar trebui clarificată. Mai mult, acest rol nu ar trebui văzut ca o competență exclusivă, ci ca un mod de cooperare structurată cu celelalte autorități competente, din moment ce activitatea sa va depinde într-o măsură importantă de colaborarea cu acestea;